

Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego realizowany w Szkole Podstawowej nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Żyrardowie w roku szkolnym 2018/2019

I. Obowiązujące akty prawne dotyczące udzielania uczniom pomocy w wyborze zawodu i kierunku kształcenia:

- ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016r.,
- Rozporządzenie MEN z dnia 16 sierpnia 2018r.,

II. Wstęp:

Wspieranie i przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych jest zadaniem statutowym szkoły. Wewnątrzszkolny system doradztwa realizowany na terenie szkoły jest systemem doradczym, który stwarza możliwości i pomaga w rozwiązywaniu problemów związanych z przygotowaniem przez każdego ucznia własnej ścieżki edukacyjnej i planowaniem kariery zawodowej. W bieżącym roku szkolnym działania te przypadają na uczniów klasy III gimnazjum i uczniów klas VIII, aczkolwiek przez wszystkie lata nauki szkolnej warto zwrócić uwagę uczniów na pomyślenie o swojej przyszłości. W naturalny sposób szkoła jest więc środowiskiem, które ma bezpośredni wpływ na te decyzje i powinna wspierać rodziców i świadczyć pomoc uczniom w wyborze kierunku kształcenia i zawodu. Młodzież jest najczęściej niezdecydowana, niedoinformowana i nieprzygotowana do podjęcia tak ważnej decyzji, więc sytuacja wymaga szerszego włączenia nauczycieli, rodziców w podejmowanie przez uczniów decyzji edukacyjno-zawodowych. Pamiętać należy również o tym, że potrzeby uczniów w zakresie uzyskiwania porady zawodowej zmieniają się wraz z etapami przygotowania dzieci i młodzieży do wyboru zawodu. Zadaniem szkoły jest przygotowanie młodzieży do aktywnego wchodzenia w życie gospodarcze, do świadomego stanowienia o sobie, wytyczania własnej drogi rozwoju poprzez aktywne wzmocnienie swoich mocnych stron, zainteresowań, uzdolnień. Dlatego niezbędne jest wyposażenie uczniów w umiejętności podejmowania odważnych, samodzielnych decyzji, umiejętności uczenia się przez całe życie, umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych lub kryzysowych. Ponadto absolwent szkoły podstawowej musi znać system kształcenia, oferty szkół kolejnego etapu edukacyjnego, świat zawodów, a także strukturę rynku pracy. Funkcjonowanie w nowoczesnym społeczeństwie wymaga aktywnych zachowań i umiejętności podejmowania trafnych decyzji. Wszelkiego rodzaju wybory dotyczące zdobycia wykształcenia, czy kwalifikacji zawodowych wymaga coraz większej wiedzy o rynku pracy, rynku edukacyjnym i o samym sobie. Istotnym jest, aby dokonując wyboru uczeń kierował się własnymi zdolnościami, pasjami, możliwościami, predyspozycjami, a nie niespełnieniem ambicji rodziców czy wyborami rówieśników z klasy.

III. Charakterystyka programu:

Przygotowany program przeznaczony jest do realizacji w III klasie gimnazjum, oddziale zerowym i wszystkich klasach szkoły podstawowej. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w oddziale zerowym obejmują preorientację zawodową, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzenie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I – VI szkoły podstawowej obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzenie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII, VIII i III gimnazjum mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

IV. Doradztwo zawodowe jest realizowane:

- w oddziale zerowym w szkole podstawowej na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego,
- w klasach I – VI szkoły podstawowej na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- w klasach VII i VIII szkół podstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu doradztwa zawodowego w wymiarze 10 godzin w każdym roku szkolnym, oraz na innych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- w klasach III gimnazjum na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, we współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

V. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego:

- **oddział zerowy**

Tematyka działań z uwzględnieniem treści programowych	Metody i formy realizacji działań	terminy	Osoby odpowiedzialne za realizację
I. Poznanie siebie. 1. Dziecko określa: - co lubi robić, - podaje przykłady różnych zainteresowań, - określa, co robi dobrze, - podaje działania i opisuje co z nich wyniknęło dla niego i dla innych			
II. Świat zawodów i rynek prac Dziecko: - odgrywa różne role zawodowe w zabawie, - podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby z najbliższego otoczenia i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby,			

<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz zdarzenie w których dziecko uczestniczy, np. wyjście na zakupy, koncert, pocztę, itp. - podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny, - opowiada o sobie w grupie rówieśniczej 			
<p>III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.</p> <p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nazywa etapy edukacyjne, - nazywa czynności, których lubi się uczyć 			
<p>IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno zawodowych.</p> <p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada kim chciałoby zostać, - planuje własne działania i działania grupy rówieśniczej przez wskazywanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu, - podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej 			

- klasy I – III szkoły podstawowej:

Tematyka działań z uwzględnieniem treści programowych	Metody i formy realizacji działań	terminy	Osoby odpowiedzialne za realizację
<p>I. Poznanie siebie.</p> <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje swoje zainteresowania i określa w jaki sposób może je realizować, - prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób, - podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi, - podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach, - podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje co z nich wyniknęło dla niego i dla innych. 			
<p>II. Świat zawodów i rynek prac</p> <p>uczeń:</p>			

<ul style="list-style-type: none"> - odgrywa różne role zadaniowe w zabawie, - podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach, - opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach, - omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje, - opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu, - posługuje się narzędziami i przyborami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i nie konwencjonalny. 			
<p>III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.</p> <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności, - wskazuje treści, których lubi się uczyć, - wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich. 			
<p>IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych.</p> <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić, - planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu, - próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą. 			

- klasy IV – VI szkoły podstawowej:

Tematyka działań z uwzględnieniem treści programowych	Metody i formy realizacji działań	terminy	Osoby odpowiedzialne za realizację
<p>I. Poznawanie własnych zasobów.</p> <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje, - wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystywania w 			

<p>różnych dziedzinach życia, - podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość, - prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.</p>			
<p>II. Świat zawodów i rynek prac uczeń: - wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach, - opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka, - podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe, - posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny, - wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.</p>			
<p>III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. Uczeń: - wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki, - wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć, - samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych dziedzin wiedzy.</p>			
<p>IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych. Uczeń: - opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych, - planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu, - próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach zawodowych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.</p>			

klasy VII –V III szkoły podstawowej:

Tematyka działań z uwzględnieniem treści programowych	Metody i formy realizacji działań	terminy	Osoby odpowiedzialne za realizację
<p>I. Poznanie własnych zasobów. Uczeń: -określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych, - rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, kompetencje predyspozycje zawodowe), - dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy , oceny innych osób oraz innych źródeł, - rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwanie w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych, - rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, - określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji, - określa własną hierarchię wartości i potrzeb.</p>			
<p>II. Świat zawodów i rynek prac uczeń: -wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskania, - porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców, - wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy, - uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka, - analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy, - wskazuje wartości związane z pracą</p>			

i etyką zawodową, - dokonuje autoprezentacji.			
III.Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. Uczeń: - analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji, - analizuje kryteria rekrutacyjnego wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów, - charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej, - określa znaczenie uczenia się przez całe życie.			
IV.Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych. Uczeń: - dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym, - określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby, - identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy, - planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów			

Klasa III gimnazjum

Tematyka działań	Metody i formy realizacji działań	terminy	Osoby odpowiedzialne za realizację
Warsztaty zawodoznawcze na których uczniowie poznają: 1.Siebie, swoje mocne i słabe strony, zainteresowanie, zdolności, predyspozycje, czynniki jakie należy brać pod uwagę przy wyborze przyszłego zawodu i szkoły.			

<p>2.Uczniowie zapoznają się z zawodami istniejącymi na rynku pracy, poznają jakie czynności wykonuje osoba reprezentująca dany zawód, jakie sa wymagania.</p> <p>3.Omawiane będą przeciwwskazania zdrowotne przy wyborze zawodu.</p> <p>4.Ankiety, testy samooceny, testy skłonności zawodowych, kwestionariusze zainteresowań i preferencji.</p>			
<p>Lekcje realizowane przez pedagoga szkolnego:</p> <p>1.Zapoznanie z bieżącą dokumentacją dotyczącą naboru do szkół.</p> <p>2.Wskazywanie osobom zainteresowanym źródeł dodatkowej informacji na temat ofert szkół.</p> <p>3.Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodziców.</p> <p>4.Kierowanie w sprawach trudnych do specjalistów: doradców zawodowych w poradni psychologiczno – pedagogicznej.</p> <p>5.Wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych poprzez udostępnianie im informacji i materiałów do pracy z uczniami.</p> <p>6.Pomoc uczniom w podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru szkoły, dalszego kierunku kształcenia czy zawodu.</p>			

Praca z rodzicami w zakresie pedagogizacji oraz sfery informacyjnej:

- zajęcia dla rodziców mają na celu udzielenie im pomocy w wyborze dalszej drogi kształcenia ich dzieci. Praca ta obejmuje:
- włączenie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów do działań informacyjnych szkoły,
- przedstawianie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach,
- indywidualna praca z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne, itp.
- gromadzenie, systematyczna aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjno - zawodowych.